

POSTANOWIENIE

26 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 26 czerwca 2026 r. w Warszawie
zażalenia I.S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 19 listopada 2025 r., VII AGa 1060/23 (VII WSC 146/25),
w sprawie z powództwa I.S.
przeciwko T. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

- 1) oddala zażalenie,
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania
zażaleniowego.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 listopada 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, w sprawie z powództwa I.S. przeciwko T. S.A. w W. o zapłatę, odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 marca 2024 r., VII Aga 1060/23.

Poprzednik prawny powoda (P.S.) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 marca 2024 r., formułując w niej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z 28 sierpnia 2024 r. wydanym przez referendarza sądowego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie wniosek ten został oddalony. P.S. wniósł skargę na powyższe postanowienie wydane przez referendarza sądowego.

Zaskarżone postanowienie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 5 lutego 2025 r.

P.S. zmarł 1 lutego 2025 r. Postanowieniem z 27 lutego 2025 r. postępowanie wywołane wniesieniem skargi kasacyjnej zostało zawieszono oraz uchylono wskazane wyżej postanowienie z 5 lutego 2025 r. Postępowanie zostało podjęte postanowieniem z 8 sierpnia 2025 r. z udziałem I.S. jako następcy prawnego P.S.

W wykonaniu zobowiązania Sądu Apelacyjnego w Warszawie do zajęcia stanowiska co do wniesionej w sprawie skargi kasacyjnej, I.S. oświadczył, że podtrzymuje skargę kasacyjną oraz wniósł o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi.

Postanowieniem z 24 września 2025 r. wydanym przez referendarza sądowego w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie wniosek I.S. o zwolnienie od kosztów sądowych został oddalony. Odpis tego postanowienia wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi powoda 17 października 2025 r.

Z uwagi na nieopłacenie skargi kasacyjnej została ona odrzucona przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 19 listopada 2025 r.

Powód po powzięciu wiedzy o wydaniu tego postanowienia, powód złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia skargi na postanowienie referendarza sądowego z 24 września 2024 r., argumentując, że skarga na skutek błędu pracownika sekretariatu kancelarii reprezentującej powoda została omyłkowo wysłana do pełnomocnika drugiej strony zamiast do sądu.

Powód wniósł również zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, wnosząc o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy, w ramach postępowania zażaleniowego, również postanowienia wydanego na skutek wskazanego wyżej wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na postanowienie

referendarza sądowego z 24 września 2025 r. (na datę wniesienia zażalenia wniosek o przywrócenie terminu nie został jeszcze rozpoznany).

Postanowieniem z 14 stycznia 2026 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na orzeczenie referendarza sądowego (pkt 1) oraz odrzucił skargę powoda na postanowienie referendarza sądowego z 24 września 2025 r. (pkt 2).

W piśmie z 28 stycznia 2026 r. powód sprecyzował zażalenie w ten sposób, że wniósł o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy w ramach postępowania zażaleniowego wskazanego wyżej postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 14 stycznia 2026 r.

Pozwana złożyła odpowiedź na zażalenie powoda, wnosząc o jego oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Kluczowe w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w ramach rozpoznawania zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wydane 19 listopada 2025 r., Sąd Najwyższy, może, na podstawie art. 380 k.p.c., rozpoznać również postanowienie z 14 stycznia 2026 r., którym Sąd Apelacyjny w Warszawie odrzucił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na orzeczenie referendarza sądowego (pkt 1) oraz odrzucił skargę powoda na postanowienie referendarza sądowego z 24 września 2025 r. (pkt 2).

W ocenie powoda zasadność wniesionego przez niego zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej wynika właśnie z tego, że doszło do niezasadnego odrzucenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego oddalające wniosek powoda o zwolnienie z opłaty od skargi kasacyjnej, a postanowienie odrzucające ten wniosek może zostać skontrolowane przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 380 k.p.c. Przepis

ten znajduje odpowiednie zastosowanie w ramach postępowania zażaleniowego toczącego się przed Sądem Najwyższym.

W świetle art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny w Warszawie prawidłowo odrzucił skargę kasacyjną z uwagi na nieusunięcie w terminie jej braku fiskalnego.

Zgodnie z art. 380 k.p.c., sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Na gruncie postępowania zażaleniowego prowadzonego przed Sądem Najwyższym przepis ten upoważnia do skontrolowania, na wniosek skarżącego, tych niezaskarżalnych zażaleniem postanowień, które miały wpływ na wydanie orzeczenia zaskarżonego zażaleniem do Sądu Najwyższego.

Warunkiem dokonania kontroli na podstawie art. 380 k.p.c. jest, by niezaskarżalne zażaleniem postanowienie miało wpływ na treść orzeczenia, od którego wniesiono środek zaskarżenia zawierający wniosek sformułowany na podstawie art. 380 k.p.c. Aby można było mówić o takim wpływie, niezaskarżalne postanowienie musi ze swej istoty zostać wydane wcześniej niż zaskarżone orzeczenie rozstrzygające daną sprawę (co do istoty lub w sposób formalny). W orzecznictwie wskazuje się, że Sąd Najwyższy w postępowaniu wywołanym zażaleniem na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające środek zaskarżenia – na wniosek skarżącego – na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. poddaje kontroli wcześniejsze niezaskarżalne postanowienie tego sądu, jeżeli miało ono wpływ na rozstrzygnięcie sprawy (postanowienie SN z 25 października 2023 r., III CZ 254/23).

Tymczasem w niniejszej sprawie niezaskarżalne postanowienie objęte wnioskiem złożonym na podstawie art. 380 k.p.c. zostało wydane 14 stycznia 2026 r., zaś zaskarżone zażaleniem postanowienie odrzucające skargę kasacyjną 19 listopada 2025 r. Pierwsze, z uwagi na datę jego wydania, nie mogło mieć wpływu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Z uwagi na to, że sformułowane w zażaleniu zarzuty dotyczyły wyłącznie kwestii przywrócenia terminu do wniesienia skargi na postanowienie referendarza

sądowego oddalające wniosek o zwolnienie z opłaty od skargi kasacyjnej, a jak wskazano powyżej, postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia tej skargi nie kwalifikowało się do poddania go kontroli na podstawie art. 380 k.p.c., Sąd Najwyższy oddalił zażalenie (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.). Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, nie obciążono powoda kosztami postępowania zażaleniowego (art. 102 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.)

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]